

**D.O.O. CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA
ISPITIVANJA PODGORICA**
81000 PODGORICA, BULEVAR ŠARLA DE GOLA 2
LLC CENTER FOR ECOTOXICOLOGICAL RESEARCH
PODGORICA

MEST ISO/IEC 17025 : 2006

CETI

☎ +382 (0)20 658-090; 658-091; Fax: +382 (0)20 658-092; E-mail: info@ceti.co.me

CETI 5100.101.01

LABORATORIJA ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA I ZAŠTITU OD ZRAČENJA

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU

Vrsta ispitivanja	Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru mjesecu 2014.god.
Broj izvještaja	00-20-228/1
Datum izdavanja izvještaja	14.02.2014.god.

PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA

Naziv podnosioca zahtjeva	AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE CRNE GORE
Broj zahtjeva/ugovora	Ugovor (Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore br.05-D-3566/1, CETI br.00-20-228)
Datum podnošenja zahtjeva /potpisivanja ugovora	07.02.2014.god.

PODACI O UZORKU

Datum uzorkovanja	1-31.01.2014.god.
Vrsta uzorka	Imisilska mjerena kvaliteta vazduha
Zahtijevano ispitivanje	SO ₂ , NO, NO ₂ , CO, PM ₁₀ , PM _{2,5} , benzen, Pb, As, Cd, Ni , benzo (a) piren i ukupni policiklični aromatični ugljovodonici u PM ₁₀ česticama
Uzorkovao	Odjeljenje za laboratorijsku dijagnostiku i monitoring
Broj protokola u CETI	/

Napomena:

- 1. Rezultati ispitivanja se odnose samo na ispitivani uzorak.**
- 2. Izvještaj o ispitivanju se može umnožavati isključivo kao cjelina.**

TEHNIČKI DIREKTOR
Danijela Šuković, spec.toks. hem

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

SADRŽAJ

1.Uvod.....	3-5
1. Metode.....	5
2.Rezultati mjerjenja.....	6
2.1.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Podgorica.....	7-11
2.2.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Bar.....	12-19
2.3.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Nikšić.....	20-26
2.4.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Pljevlja.....	27-32
2.5.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha u opštini Tivat.....	33-35
2.6.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha na lokaciji Golubovci.....	36-40
2.7.Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha na lokaciji Gradina.....	41-43

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

1.UVOD

D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica (CETI), realizovao je ispitivanje kvaliteta vazduha u Crnoj Gori tokom mjeseca januara u skladu sa PROGRAMOM KONTROLE KVALITETA VAZDUHA CRNE GORE U 2014. god, izrađenog od strane Agencije za zaštitu životne sredine Crne Gore. Programom su obuhvaćena sledeća ispitivanja:

1.Sistematsko mjerjenje imisije zagađujućih materija u vazduhu na automatskim mjernim stanicama

1.1.Podgorica-“NOVA VAROŠ”

Na lokaciji pored bulevara „Svetog Petra Cetinjskog”, u Podgorici vršena su kontinualna mjerena zagađujućih materija: azot monoksida, azot dioksida, ukupnih azotnih oksida PM₁₀, čestica, sadržaja olova; benzo (a) pirena, relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena), ukupnih PAH-s u PM₁₀, benzene i meteoroloških parametara.

Usled kvara mjernog instrumenta tokom januara mjeseca nije vršeno mjerjenje ugljen monoksida.

Rezultati mjerena su predstavljeni, kao srednje, maksimalne, minimalne i mediane 24h i jednočasovnih vrijednosti svih izvršenih mjerena na mjesecnom nivou, sa brojem validnih mjerena i brojem prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.2. Bar

U Baru je automatskom stanicom vršeno mjerjenje sledećih parametara: sumpor dioksida, ugljen monoksida, azot monoksida, azot dioksida, ukupnih azotnih oksida, ugljen monoksida, PM₁₀ čestica, sadržaj teških metala; benzo (a) pirena, relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena), ukupnih PAH-s u PM₁₀, PM_{2,5}, ozona i benzene i meteoroloških parametara.

Usljed prekida modemske veze datalogera i servera nijesu dostupni rezultati mjerena tokom sedam dana u januaru mjesecu.Tokom januara mjeseca vršen je i servis uzorkivača PM_{2,5} čestica i stoga broj mjerena je 23 dana.

Rezultati mjerena su predstavljeni, kao srednje, maksimalne, minimalne i mediane 24h i časovnih vrijednosti svih izvršenih mjerena na mjesecnom nivou, sa brojem validnih mjerena i brojem časova i dana prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.3. Nikšić

U Nikšiću vršeno je automatsko mjerjenje sumpor dioksida, azot monoksida, azot dioksida, ukupnih azotnih oksida, ugljen monoksida, PM_{2,5}, PM₁₀ čestica, sadržaj teških metala; benzo (a) pirena, relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena), ukupnih PAH-s u PM₁₀, ozona i meteoroloških parametara. Tokom januara mjeseca vršen je i servis uzorkivača PM_{2,5} čestica i stoga broj mjerena je 22 dana.

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Rezultati mjerena su predstavljeni, kao srednje, maksimalne, minimalne i mediana 24h i časovnih vrijednosti svih izvršenih mjerena na mjesecnom nivou, sa brojem validnih mjerena i brojem časova i dana prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.4.Pljevlja-Centar (ul.Skerlićeva)

U Pljevljima je vršeno automatsko mjerene PM_{10} , $PM_{2.5}$ čestica, sumpor dioksida, kao i analiza PM_{10} na sadržaj teških metala (Pb, Cd, As, Ni) i benzo (a) pirena (tri sedmična PM uzorka jer je tokom prve sedmice januara mjeseca vršen redovan servis PM_{10} uzorkivača). Tokom januara mjeseca vršen je i servis uzorkivača $PM_{2.5}$ čestica i stoga broj mjerena je 22 dana.

Rezultati mjerena su predstavljeni, kao srednje, maksimalne, minimalne i median 24h i časovnih vrijednosti svih izvršenih mjerena na mjesecnom nivou, sa brojem validnih mjerena i brojem dana prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.5.Tivat

U Tivtu je vršeno mjerene $PM_{2.5}$. Tokom januara mjeseca vršen je i servis uzorkivača $PM_{2.5}$ čestica i stoga broj mjerena je 23 dana.

Rezultati mjerena su predstavljeni, kao srednje, maksimalne, minimalne i median 24h vrijednosti svih izvršenih mjerena na mjesecnom nivou, sa brojem validnih mjerena i brojem dana prekoračenja propisanih graničnih-ciljnih vrijednosti.

1.6.Golubovci

Na ovoj lokaciji je vršeno mjerene $azot monoksida, azot dioksida, ukupnih azotnih oksida, sumpor dioksida i ozona$.

Usled prekida veze datalogera i mjernih instrumenata za SO_2 i NOx nijesu dostupni rezultati mjerena ovih zagađujućih materija za šest dana u mjesecu januaru. Mjerni instrument za ozon je u kvaru od 5.01.2014.god.

Rezultati mjerena su predstavljeni, kao srednje, maksimalne, minimalne i median 24h i časovnih vrijednosti svih izvršenih mjerena na mjesecnom nivou, sa brojem validnih mjerena i brojem dana prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti.

1.7.Gradina

Na ovoj lokaciji je vršeno mjerene $azot monoksida, azot dioksida, ukupnih azotnih oksida, sumpor dioksida i ozona$.

Nije uspostavljena daljinska kontrola rada mjernih instrumenata, kao ni veza datalogera (memorijske jedinice) sa mjernim instrumentima, tako danalizu samo dio rezultata za ozon koji je predstavljen u ovom izvještaju.

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

1.1. METODE

Tokom realizacije Programa kontrole kvaliteta vazduha, za prikupljanje i analizu uzoraka koriste se propisane, akreditovane standardne metode:

- Određivanje SO₂, UV fluorescencija prema standardu MEST EN14212:2011
- Određivanje NO, NO₂ i NO_x, Hemiluminescencija prema standardu MEST EN14211:2011
- Određivanje CO, NDIR (Infracrvena apsorpcija) prema standardu MEST EN14626:2011
- Određivanje O₃ NDUV (UV apsorpcija) prema standardu MEST EN14625:2011
- Određivanje PM₁₀ prema standardu MEST EN 12341
- Određivanje PM_{2,5} prema standardu MEST EN 14907
- Određivanje koncentracije benzena-Dio 3: Automatsko uzorkovanje pumpom sa gasnom hromatografijom na licu mjesta-MEST EN 14662-3:2011
- Određivanje koncentracije benzo(a)pirena u vazduhu ambijenta metodom MEST EN 15549:2011
- Određivanje koncentracije Pb, As, Cd i Ni u uzorcima PM₁₀ čestica, MEST EN 14902:2011

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.REZULTATI MJERENJA

Rezultati mjerena su prikazani tabelarno i grafički uporedo sa graničnim vrijednostima propisanim Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl.list Crne Gore, br. 25/12), i to:

1. Tabelarno:

- Srednje dnevne vrijednosti za: SO_2 , PM_{10} , $PM_{2,5}$ i benzen
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid i ozon
- Srednje mjesecne vrijednosti sadržaja Pb, As, Cd, Ni, BaP (benzo (a) piren), relevantnih predstavnika PAH-s (markeri benzo (a) pirena) i ukupnih PAH-s u PM_{10} česticama

2.Grafički

- Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida i azot dioksida (zbog obimnosti podataka)

Za svaku zagađujuću materiju, na svakoj stanici prikazan je:

- ukupan broj mjerena,
- obuhvat podataka u %,
- srednja časovna, 8h i dnevna vrijednost,
- C_{50} medijan,
- najmanja vrijednost (minimalna) i
- najveća vrijednost (maksimalna)

Oznake i skraćenice upotrebljene u tabelama i na slikama:

- GV (SDV)-granična vrijednost (srednja dnevna vrijednost)
- TV (SDV)-tolerantna vrijednost (srednja dnevna vrijednost)
- GV (M8hSV)-granična vrijednost (max.osmočasovna srednja vrijednost)
- GV (SGV)- granična vrijednost (srednja godišnja vrijednost)

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.1.MJERNA STANICA-PODGORICA-NOVA VAROŠ

PODACI O STANICI-NOVA VAROŠ

1.Opšti podaci

1.1.	Ime stanice	Nova Varoš (bul.sv.Petra Cetinjskog)		
1.2.	Ime grada	Podgorica		
1.3.	Nacionalni ili lokaklni broj i oznaka	MNE_VZ_03		
1.4.	Kod stanice	MNE_02_01		
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica		
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore		
1.7.	Ciljevi mjerjenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu., praćenje trenda		
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)	Nmv (m)
		6603787.37	4700417.54	41
1.9.	NUTS			
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	CO, NO, NO ₂ , NOx, PM ₁₀ , benzen, Pb, BaP		
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetra		
1.12	Druge informacije			

2.Klasifikacija stanice

2.1	Tip područja	Gradsko: trajno izgrađeno područje
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	Saobraćajna
2.3.	Dodatne informacije o stanici	1000mx 50m

3.Mjerna oprema

3.1.	Naziv	
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda	
CO	Automatski analizator	analiza-IR apsorpcija
NO, NO ₂ , NOx	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija
Benzen	Automatski analizator	Gasna hromatografija
PM ₁₀	Automatski analizator	Analiza-apsorpcija beta zračenja
Pb	Ručno sakupljanje	Analiza-AAS
BaP	Ručno sakupljanje	Analiza-GCMS

4.Opis uzorkovanja

4.1.	Lokacija mjernog mjesta	
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat 24 sata
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

**2.1.1. TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ
STANICI NOVA VAROŠ- PODGORICA**

Tabela 1.Srednje dnevne vrijednosti

Datum	Srednje dnevne vrijednosti	
	PM₁₀($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Benzin($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
1.01	131.90	8.30
2.01	114.07	7.39
3.01	119.51	8.93
4.01	91.97	8.05
5.01	27.33	2.73
6.01	65.60	4.65
7.01	67.46	5.46
8.01	71.96	5.41
9.01	75.77	5.83
10.01	102.18	6.57
11.01	87.75	6.15
12.01	96.33	6.56
13.01	83.54	6.10
14.01	85.19	5.96
15.01	37.15	3.57
16.01	46.94	4.31
17.01	67.33	5.59
18.01	43.16	3.67
19.01	40.79	3.83
20.01	31.66	0.96
21.01	13.78	1.19
22.01	38.44	3.63
23.01	52.59	4.94
24.01	24.09	2.41
25.01	7.54	0.92
26.01	10.17	0.67
27.01	52.75	3.50
28.01	36.89	2.83
29.01	29.60	2.91
30.01	53.61	4.54
31.01	62.68	5.11
GV (SDV)	50	
TV (SDV)	65	
GV (SGV)	40	5

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 2.Statistička obrada rezultata mjerena PM₁₀ čestica

Broj 24 časovnih mjerena	31
Procenat validnih 24 časovnih mjerena (%)	100
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	7.54
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	131.90
Srednja 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	60.31
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	53.61
Broj prekoračenja 24 časovne GV	18
Broj prekoračenja 24 časovne TV	13
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Dnevna srednja vrijednost	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
	<i>Granica tolerancije (za 2014.god)</i>
	66 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
	45 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Tabela 3.Statistička obrada rezultata mjerena azot dioksida

Broj satnih mjerena	744
Procenat validnih časovnih vremena usrednjavanja podataka	100
Minimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	0.66
Maksimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	84.97
Srednja vrijednost časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	33.43
Median časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	31.70
Broj prekoračenja časovne GV	0
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Jednočasovna srednja vrijednost	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
	<i>Granica tolerancije</i>
	nema
	Nema

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

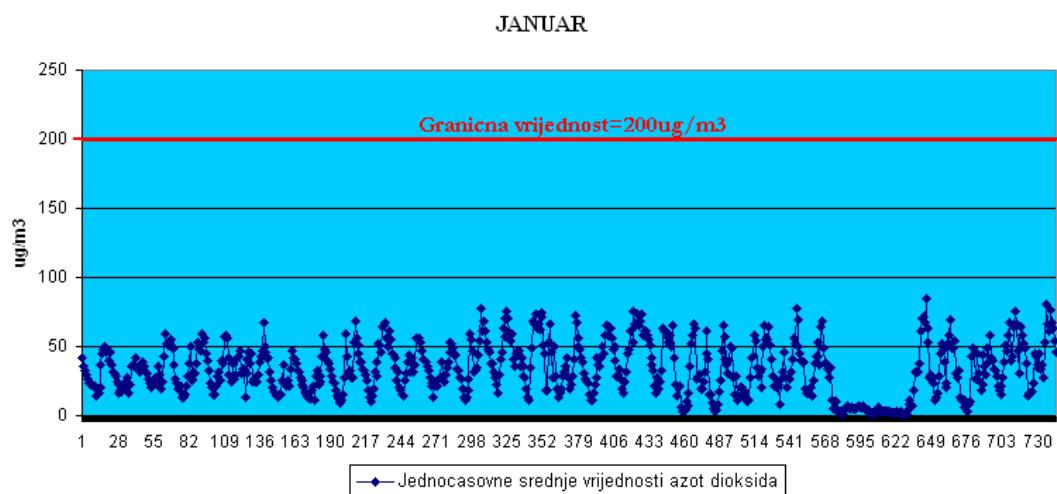
Tabela 4. Statistička obrada rezultata mjerenja benzena

Broj 24 časovnih mjerena	31
Procenat validnih 24 časovnih mjerena (%)	100
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	0.67
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	8.93
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.60
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.65
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
<i>Godišnja srednja vrijednost</i>	$5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
	<i>Granica tolerancije</i>
	<i>nema</i>

Tabela 5. Statističke vrijednosti sadržaja olova, benzo a)pirena, relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena) i ukupnih PAH-s u PM_{10} česticama

	Pb $\mu\text{g}/\text{m}^3$	BaP ng/ m^3	Markeri BaP	PAH
	<0.015	8.050	32.190	81.050
<i>GV</i>	<i>0.5</i>			
<i>Ciljna vrijednost</i>		<i>1</i>		

2.1.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI NOVA VAROŠ- PODGORICA

Slika1.Jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

**2.1.3.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI
PODGORICA NOVA VAROŠ**

- Sve izmjerene jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida (predstavljene samo grafički zbog obimnosti podataka) su tokom januara mjeseca bile ispod propisane granične vrijednosti ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$).
- Osamnaest dana srednje dnevne vrijednosti PM_{10} su na ovoj lokaciji, u mjesecu januaru, (31 dan validnih mjerena) bile su iznad propisane granične vrijednosti ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$), a trinaest dana srednje dnevne vrijednosti su bile iznad granice tolerancije za 2014.god. od $66 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Validnih mjerena benzena u mjesecu januaru je bilo 31 dan. Četrnaest dana srednja dnevna vrijednost je bila iznad propisane granične vrijednosti od $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, na godišnjem nivou.
- PM_{10} su analizirane na sadržaj olova za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou.
- Sadržaj olova u toku januara mjeseca, računato kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka, je značajno ispod propisane granične vrijednosti. Takođe su vršene analize PM_{10} čestica na sadržaj benzo (a) pirena i drugih relevantnih policikličnih aromatičnih ugljovodonika: benzo (a) antracena, benzo (b) fluoroantena, benzo (j) fluoroantena, benzo (k) fluoroantena, ideno (a,2,3-cd) pirena i dibenzo (a,h) antracena i ostalih PAH-ova za koje nijesu propisani standardi kvaliteta vazduha već samo mjere kontrole imisija. Sadržaj benzo (a) pirena izračunat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka je $8.050 \text{ ng}/\text{m}^3$ u odnosu na $1 \text{ ng}/\text{m}^3$ koliko iznosi ciljna vrijednost propisana sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.2.MJERNA STANICA-BAR

PODACI O STANICI-BAR

1.Opšti podaci

1.1.	Ime stanice	Bar 2		
1.2.	Ime grada	Bar		
1.3.	Nacionalni ili lokaklni broj i oznaka	MNE_VZ_06		
1.4.	Kod stanice	MNE_02_04		
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica		
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore		
1.7.	Ciljevi mjerena	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu, praćenje trenda		
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)	Nmv (m)
		6591680.68	4662409.66	11.95
1.9.	NUTS			
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	SO ₂ ,O ₃ ,CO,NO, NO ₂ ,NOx,benzen, PM ₁₀ , PM _{2.5} , Pb, As, Cd, Ni i BaP		
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetra		
1.12	Druge informacije			

2.Klasifikacija stanice

2.1	Tip područja	Gradsko: trajno izgrađeno područje
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	Urbana
2.3.	Dodatne informacije o stanici	1000mx 50m

3.Mjerna oprema

3.1.	Naziv	
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda	
CO	Automatski analizator	analiza-IR apsorpcija
O ₃	Automatski analizator	Analiza- UV fluorescencija
SO ₂	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija
NO, NO ₂ , NOx	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija
Benzen	Automatski analizator	Gasna hromatografija
PM ₁₀	Ručno sakupljanje	Gravimetrija
PM _{2.5}	Ručno sakupljanje	Gravimetrija
Pb, As, Cd i Ni	Ručno sakupljanje	Analiza-AAS
BaP	Ručno sakupljanje	Analiza-GCMS

4.Opis uzorkovanja

4.1.	Lokacija mjernog mjesta	
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat 24 sata
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

**2.2.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI
BAR 2**

Tabela 6.Srednje dnevne i mak.8h srednje dnevne vrijednosti

Datum	Srednje dnevne vrijednosti				Max.8h sr.vrijednosti	
	PM₁₀ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	PM_{2.5} ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	SO₂ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Benzin ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Ozon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	CO (mg/m^3)
1.01	69.68		9.01	5.71	39.50	1.99
2.01	46.75		3.61	5.99	39.80	2.25
3.01	32.68		3.30	4.83	50.45	2.25
4.01	87.50		3.45	3.82	56.05	2.15
5.01			3.07	0.73	80.74	1.00
6.01			3.43	4.68	77.63	2.49
7.01			3.31	4.86	56.44	2.51
8.01	70.90		3.14	4.48	46.92	2.04
9.01	72.93	35.77	3.19	5.15	41.13	2.33
10.01	71.83	60.96	3.32	5.57	44.97	2.40
11.01	85.76	58.64	3.51	5.21	37.86	2.34
12.01	90.54	63.89	3.60	5.57	24.77	2.21
13.01	96.48	59.84	3.35	5.19	45.74	2.51
14.01	59.76	48.36	3.88	3.98	39.24	2.55
15.01	67.07	22.13		2.76		
16.01	75.77	43.16		4.60		
17.01	37.54	21.74		2.30		
18.01	61.44	11.82		1.12		
19.01	65.33	12.06		1.13		
20.01	25.52	19.31		0.64		
21.01	47.97	12.77	4.33	0.80	98.51	0.27
22.01	59.85	26.22	3.89	3.73	84.19	1.45
23.01	46.46	39.63	3.00	4.42	53.47	2.21
24.01	24.30	13.55	2.84	1.25	91.81	2.23
25.01	27.70	9.28	10.20	1.87	80.81	0.46
26.01	50.77	12.60		1.65		
27.01	60.76	45.09	5.37	4.52	66.17	2.21
28.01	56.67	43.67	4.02	4.36	74.40	2.30
29.01	52.26	45.98	3.99	5.02	61.18	2.33
30.01	27.83	16.23	5.03		79.00	2.39
31.01	23.07	13.92	4.93	2.72	90.07	0.69
GV (SDV)	50		125			
TV (SDV)	66					
GV (M8hSV)						10
GV(SGV)	40	25		5		
Ciljna vr.		25			120	

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 7. Statistička obrada rezultata mjerena PM₁₀ čestica

Broj 24 časovnih mjerena	28	
Procenat validnih 24 časovnih mjerena	90.32	
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	23.07	
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	96.48	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	56.97	
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	59.80	
Broj prekoračenja 24 časovne GV	18	
Broj prekoračenja 24 časovne TV	10	
<i>Granične vrijednosti</i>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije (za 2014.god)
Dnevna srednja vrijednost	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje	66 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	45 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Tabela 8. Statistička obrada rezultata mjerena PM_{2.5}

Broj 24 časovnih mjerena	23	
Procenat validnih 24 časovnih mjerena	74.19	
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	9.28	
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	63.89	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	32.03	
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	26.22	
<i>Granične vrijednosti</i>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	26 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
<i>Ciljna vrijednost (zastita zdravlja)</i>		
Godišnja srednja vrijednost	25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 9. Statistička obrada rezultata mjerena sumpor dioksida

Broj časovnih mjerena	596
Procenat validnih časovnih vremena usrednjavanja	80.10
Minimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	1.90
Maksimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	48.19
Srednja vrijednost časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.27
Median časovnih vremena usrednjavanja	3.60
Broj 24 časovnih mjerena	24
Procenat validnih 24 časovnih vremena usrednjavanja	77.41
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	2.84
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	10.20
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.20
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	3.56
Broj prekoračenja časovne GV	0
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Jednočasovna srednja vrijednost	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje
Dnevna srednja vrijednost	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Tabela 10. Statistička obrada rezultata mjerena azot dioksida

Broj časovnih mjerena	596
Procenat validnih časovnih vremena usrednjavanja	80.10
Minimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	0.75
Maksimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	57.59
Srednja vrijednost časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	17.12
Median časovnih vremena usrednjavanja	12.76
Broj prekoračenja časovne GV	0
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Jednočasovna srednja vrijednost	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 11. Statistička obrada rezultata mjerena benzena

Broj 24 časovnih mjerena	30
Procenat validnih 24 časovnih mjerena (%)	96.77
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	0.64
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	5.99
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	3.62
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.39
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
<i>Godišnja srednja vrijednost</i>	<i>5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>
	<i>Granica tolerancije</i>
	<i>nema</i>

Tabela 12. Statistička obrada rezultata mjerena ozona

Broj 8 časovnih mjerena	24
Procenat validnih 8 časovnih mjerena	77.41
Minimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	24.77
Maksimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	98.51
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	60.87
Median 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	56.24
Broj prekoračenja 8 časovne	0
	<i>Ciljna vrijednost</i>
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Ciljna vrijednost</i>
<i>Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost</i>	<i>120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>
	<i>Granica tolerancije</i>
	<i>nema</i>

Tabela 13. Statistička obrada rezultata mjerena ugljen monoksida

Broj 8 časovnih mjerena	24
Procenat validnih 8 časovnih mjerena	77.41
Minimalna 8 časovna vrijednost (mg/m^3)	0.27
Maksimalna 8 časovna vrijednost (mg/m^3)	2.55
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja (mg/m^3)	1.98
Median 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	2.24
Broj prekoračenja 8 časovne GV	0
	<i>Granične vrijednosti</i>
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
<i>Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost</i>	<i>10 mg/m^3</i>
	<i>Granica tolerancije</i>
	<i>nema</i>

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

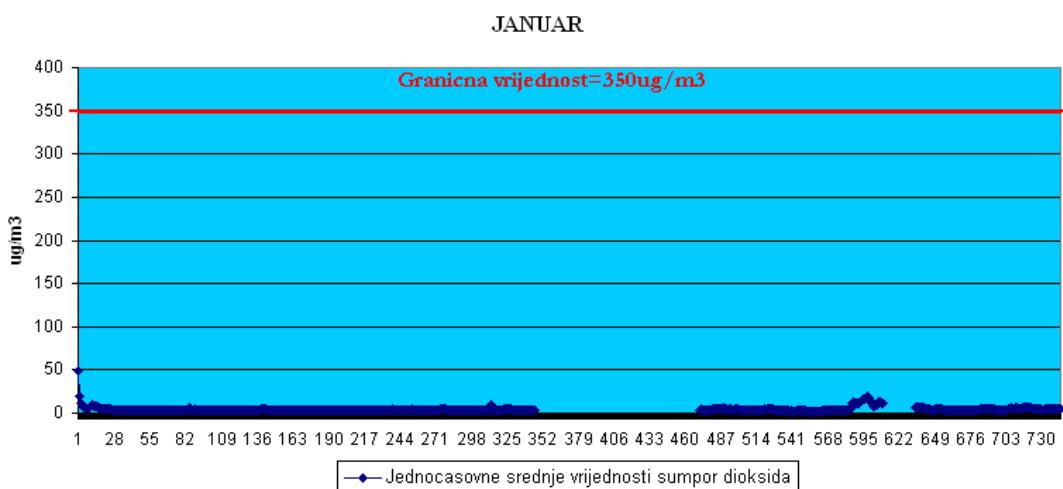
Tabela 14. Statističke vrijednosti sadržaja teških metala u PM₁₀ česticama

	Pb µg/m ³	Cd	As ng/m ³	Ni
	<0.015	<3	<3	0.780
GV	0.5			
<i>Ciljna vrijednost</i>		5	6	20

Tabela 15. Statističke vrijednosti sadržaja benzo (a) pirena, relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena) i ukupnih PAH-s u PM₁₀ česticama

	BaP	Markeri BaP ng/m ³	PAH
	4.403	17.858	32.983
<i>Ciljna vrijednost</i>	1		

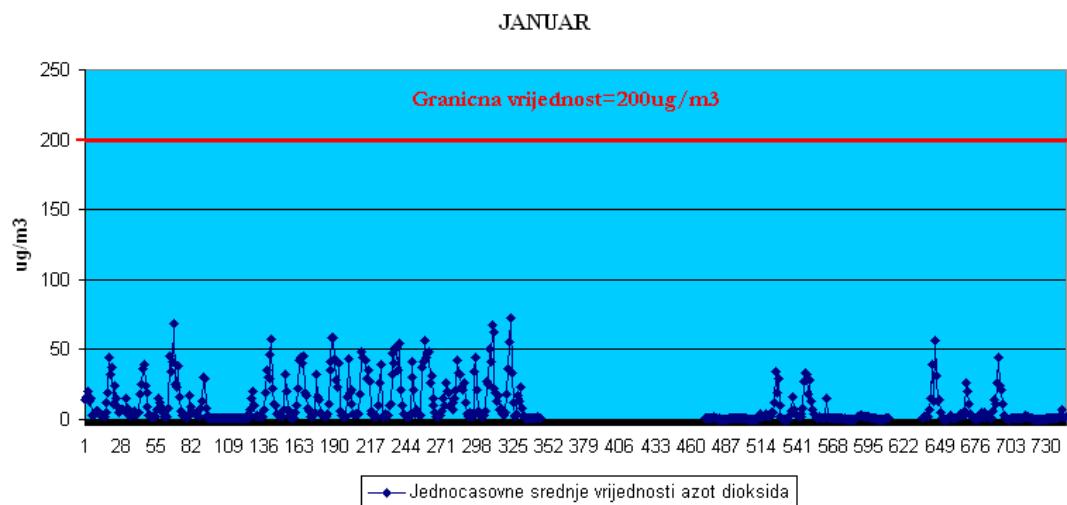
**2.2.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI
BAR 2**

Slika 2.Srednje časovne vrijednosti sumpor dioksida uporedno sa GV

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Slika 3.Srednje časovne vrijednosti azot dioksida uporedno sa GV

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.2.3.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI BAR 2

- Sve izmjerene vrijednosti **sumpor dioksida** posmatrane u odnosu na granične vrijednosti (jednočasovne srednje vrijednosti i dnevne srednje vrijednosti) za zaštitu zdravlja , su tokom januara mjeseca bile **ispod** propisanih graničnih vrijednost od $350\mu\text{g}/\text{m}^3$, odnosno $125\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Sve jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida**, tokom svih mjerena u mjesecu januaru, su bile **ispod** propisanih normi.
- Validnih mjerena **PM₁₀** u januaru na ovoj lokaciji je bilo 28 dana.Osamnaest dana izmjerene, srednje dnevne vrijednosti **PM₁₀** su na ovoj lokaciji su bile **iznad** propisane propisane granične vrijednosti ($50\mu\text{g}/\text{m}^3$), a deset dana srednje dnevne vrijednosti su bile ispod granice tolerancije za 2014.god. od $66\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Validnih mjerena **PM_{2,5}** u januaru na ovoj lokaciji je bilo 23 dana.Dvanaest dana izmjerene, srednje dnevne vrijednosti **PM_{2,5}** su na ovoj lokaciji su bile **iznad** propisane propisane granične vrijednosti za godišnju srednju vrijednost od $25\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Validnih mjerena benzena u mjesecu januaru je bilo 30 dana.Osam dana srednja dnevna vrijednost je bila **iznad** propisane granične vrijednosti od $5\mu\text{g}/\text{m}^3$, na godičnjem nivou.
- Mjerenje ozona je vršeno 24 dana.Sve maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti su bile **ispod** propisane ciljne vrijednosti.
- Sve maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su tokom januara mjeseca na ovom mjernom mjestu bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti od $10\text{ mg}/\text{m}^3$.
- **PM₁₀** su analizirane na sadržaj teških metala i benzo(a)pirena, polutanata za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou i drugih relevantnih policikličnih aromatičnih ugljovodonika: benzo (a) antracena, benzo (b) fluoroantena, benzo (j) fluoroantena, benzo (k) fluoroantena, ideno (a,2,3-cd) pirena i dibenzo (a,h) antracena i ostalih PAH-ova za koje nijesu propisani standardi kvaliteta vazduha već samo mjere kontrole
- Sadržaj **olova** u toku januara mjeseca, računato kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka, je bio značajno **ispod** $0.5\mu\text{g}/\text{m}^3$. Rezultati analize pokazuju da je sadržaj **arsena, kadmijuma i nikla** bio **ispod** ciljnih vrijednosti propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.
- Sadržaj **benzo-a-pirena** izračunat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka u januaru mjesecu bio je $4.40\text{ ng}/\text{m}^3$ u odnosu na ciljnu vrijednost od $1.0\text{ ng}/\text{m}^3$ propisane sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine).

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

**2.3.MJERNA STANICA-NIKŠIĆ
PODACI O STANICI-NIKŠIĆ**

1.Opšti podaci

1.1.	Ime stanice	Nikšić-centar		
1.2.	Ime grada	Nikšić		
1.3.	Nacionalni ili lokalni broj i oznaka	MNE_VZ_08		
1.4.	Kod stanice	MNE_02_06		
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica		
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore		
1.7.	Ciljevi mjerjenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu., praćenje trenda		
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)	Nmv (m)
		6577557.59	4737876.06	629
1.9.	NUTS			
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	SO ₂ ,O ₃ ,CO,NO,NO ₂ ,NOx, PM ₁₀ ,PM _{2.5} ,Pb,As, Cd, Ni i BaP , benzen		
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetra		
1.12	Druge informacije			

2.Klasifikacija stanice

2.1	Tip područja	Gradsko: trajno izgrađeno područje
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	Urbana
2.3.	Dodatne informacije o stanici	1000mx 50m

3.Mjerna oprema

3.1.	Naziv	
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda	
CO	Automatski analizator	analiza-IR apsorpcija
O ₃	Automatski analizator	Analiza- UV fluorescencija
SO ₂	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija
NO, NO ₂ , NOx	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija
Benzen	Automatski analizator	Gasna hromatografija
PM ₁₀	Ručno sakupljanje	Gravimetrija
PM _{2.5}	Ručno sakupljanje	Gravimetrija
Pb, As, Cd i Ni	Ručno sakupljanje	Analiza-AAS
BaP	Ručno sakupljanje	Analiza-GCMS

4.Opis uzorkovanja

4.1.	Lokacija mjernog mjeseta	
4.2.	Visina mjeseta uzorkovanja	3m
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat 24 sata
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	kontinuirano

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

**2.3.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI
NIKŠIĆ 2**

Tabela 16.Srednje dnevne i max.8h srednje dnevne vrijednosti

Datum	Srednje dnevne vrijednosti			Max.8h sr.vrijednosti	
	PM₁₀ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	PM_{2.5} ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	SO₂ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Ozon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	CO (mg/m^3)
1.01	238.43		8.87	23.74	4.20
2.01	215.31		6.51	22.39	4.14
3.01	93.66		6.16	45.73	2.80
4.01	99.39		5.95	46.81	2.90
5.01	59.30		5.38	57.51	1.02
6.01	28.51		6.02	61.49	2.50
7.01	100.30		6.41	48.43	2.63
8.01	93.56		6.38	45.39	3.23
9.01	126.01		6.36	46.58	3.06
10.01	118.62	31.55	6.03	36.28	3.19
11.01		51.11	7.11	44.58	3.02
12.01	106.94	75.35	6.86	36.59	3.55
13.01	121.06	56.45	12.15	46.15	3.54
14.01	142.86	61.42	7.28	23.49	3.46
15.01	81.60	20.43	5.60	51.40	1.45
16.01	89.58	37.40	6.23	52.65	2.06
17.01	74.66	29.88	7.09	48.33	2.05
18.01	75.00	13.56	5.62	65.74	0.99
19.01	79.09	14.57	5.33	71.75	0.96
20.01	42.69	13.11	5.13	77.68	0.75
21.01	19.09	13.20	5.04	77.52	0.80
22.01	96.30	82.37	5.52	52.76	1.74
23.01	110.26	62.23	5.60	51.29	1.61
24.01	64.55	10.76	5.33	71.65	1.57
25.01	101.83	10.46	13.31	72.64	0.78
26.01	74.77	41.09			
27.01	21.31	9.09			
28.01	35.21	28.68	7.84	42.38	1.81
29.01	70.30	41.61	6.38	55.09	3.59
30.01	69.21	55.37	7.10	50.04	3.75
31.01	72.31	57.80			
GV (SDV)	50		125		
TV (SDV)	66				
GV (M8hSV)					10
GV(SGV)	40	25			
Ciljna vr.		25		120	

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 17. Statistička obrada rezultata mjerena PM₁₀ čestica

Broj 24 časovnih mjerena	30	
Procenat validnih 24 časovnih mjerena	96.77	
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	19.09	
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	238.43	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	90.72	
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	85.59	
Broj prekoračenja 24 časovne GV	25	
Broj prekoračenja 24 časovne TV	23	
<i>Granične vrijednosti</i>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije (za 2014.god)
Dnevna srednja vrijednost	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje	66 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	45 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Tabela 18. Statistička obrada rezultata mjerena PM_{2.5}

Broj 24 časovnih mjerena	22	
Procenat validnih 24 časovnih mjerena	70.96	
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	9.09	
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	82.37	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	37.16	
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	34.48	
<i>Granične vrijednosti</i>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	26 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
<i>Ciljna vrijednost (zastita zdravlja)</i>		
Godišnja srednja vrijednost	25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 19. Statistička obrada rezultata mjerena sumpor dioksida

Broj časovnih mjerena	679
Procenat validnih časovnih vremena usrednjavanja	91.26
Minimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.62
Maksimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	30.17
Srednja vrijednost časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	6.83
Median časovnih vremena usrednjavanja	5.93
Broj 24 časovnih mjerena	28
Procenat validnih 24 časovnih vremena usrednjavanja	90.32
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	5.04
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	13.31
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	6.74
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja	6.30
Broj prekoračenja časovne GV	0
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Jednočasovna srednja vrijednost	$350 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje
Dnevna srednja vrijednost	$125 \mu\text{g}/\text{m}^3$
<i>Granica tolerancije</i>	
nema	
nema	

Tabela 20. Statistička obrada rezultata mjerena azot dioksida

Broj časovnih mjerena	679
Procenat validnih časovnih vremena usrednjavanja	91.26
Minimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	1.21
Maksimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	75.44
Srednja vrijednost časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	23.18
Median časovnih vremena usrednjavanja	19.96
Broj prekoračenja časovne GV	0
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Jednočasovna srednja vrijednost	$200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$
<i>Granica tolerancije</i>	
nema	
nema	

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 21. Statistička obrada rezultata mjerena ozona

Broj 8 časovnih mjerena	28
Procenat validnih 8 časovnih mjerena	90.32
Minimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	22.39
Maksimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	77.68
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	50.93
Median 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	49.23
Broj prekoračenja 8 časovne	0
<i>Ciljna vrijednost</i>	
Period usrednjavanja	<i>Ciljna vrijednost</i>
<i>Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost</i>	<i>120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>
	<i>Granica tolerancije</i>
	<i>nema</i>

Tabela 22. Statistička obrada rezultata mjerena ugljen monoksida

Broj 8 časovnih mjerena	28
Procenat validnih 8 časovnih mjerena	90.32
Minimalna 8 časovna vrijednost (mg/m^3)	0.75
Maksimalna 8 časovna vrijednost (mg/m^3)	4.20
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja (mg/m^3)	2.40
Median 8 časovnih vremena usrednjavanja (mg/m^3)	2.57
Broj prekoračenja maksimalne 8 časovne srednje vrijednosti GV	0
<i>Granične vrijednosti</i>	
Period usrednjavanja	<i>Granična vrijednost</i>
<i>Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost</i>	<i>10 mg/m^3</i>
	<i>Granica tolerancije</i>
	<i>nema</i>

Tabela 23 .Statističke vrijednosti sadržaja teških metala u PM_{10} česticama

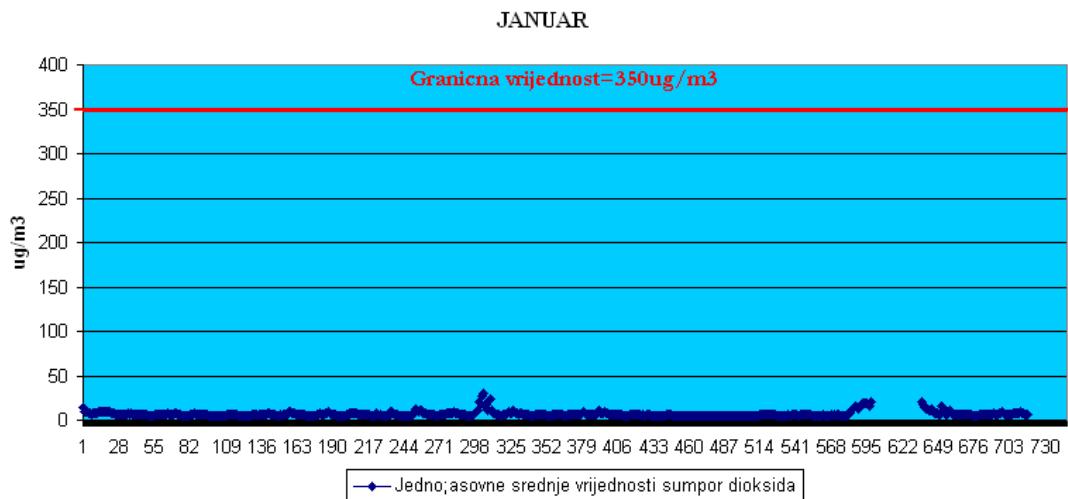
	Pb $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Cd	As ng/m^3	Ni
	0.009	<3	<3	1.067
GV	0.5			
<i>Ciljna vrijednost</i>		6	5	20

Tabela 24. Statističke vrijednosti sadržaja benzo (a) pirena, relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena) i ukupnih PAH-s u PM_{10} česticama

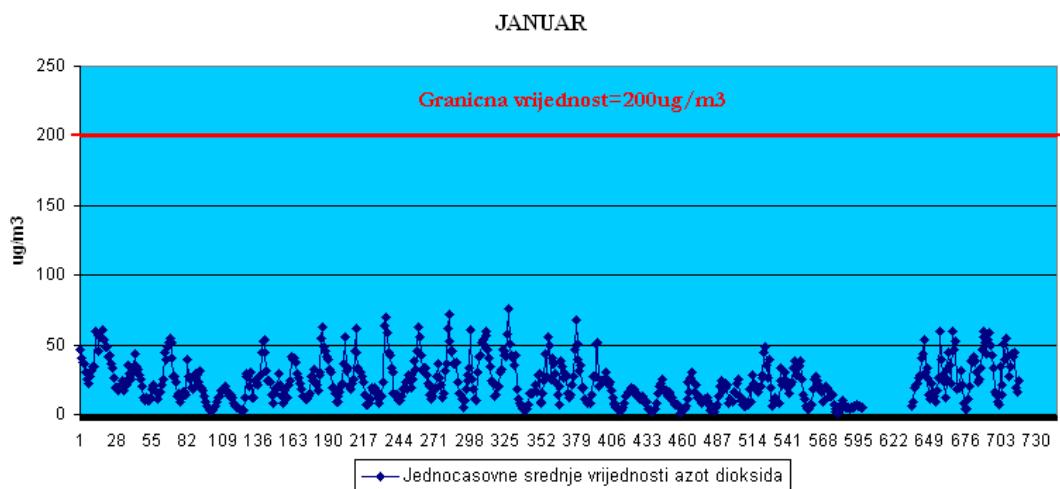
	BaP	Markeri BaP ng/m^3	PAH
	11.112	45.232	100.615
<i>Ciljna vrijednost</i>	1		

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.3.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI NIKŠIĆ 2

Slika 4.Srednje dnevne vrijednosti sumpor dioksida uporedno sa GV

Slika 5.Srednje časovne vrijednosti azot dioksida uporedno sa GV

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.3.3.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI NIKŠIĆ 2

- Sve izmjerene vrijednosti **sumpor dioksida** posmatrane u odnosu na granične vrijednosti (jednočasovne srednje vrijednosti i dnevne srednje vrijednosti) su tokom mjeseca januara bile **ispod propisanih graničnih vrijednost od 350 µg/m³ odnosno 125 µg/m³.**
- Sve jednočasovne srednje vrijednosti **azot dioksida** su bile **ispod propisanih graničnih vrijednosti (200 µg/m³)** na ovoj lokaciji u toku januara mjeseca.
- Maksimalne 8h srednje dnevne vrijednosti **ugljen monoksida** su bile **ispod propisane granične vrijednosti.**
- Sve maximalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti **ozona** u mjesecu januaru su bile **ispod propisane ciljne vrijednosti.**
- Validnih mjerena **PM₁₀** u januaru na ovoj lokaciji je bilo 30 dana.Dvadeset pet dana srednja dnevna vrijednost **PM₁₀** na ovoj lokaciji je bila **iznad propisane granične vrijednosti (50µg/m³), a dvadeset tri dana iznad granice tolerancije za 2014.godinu (66µg/m³).**
- Validnih mjerena **PM_{2.5}** u januaru mjesecu na ovoj lokaciji je bilo 22 dana.Četrnaest dana srednje dnevne vrijednosti **PM_{2.5}** čestica su tokom januara mjeseca bile **iznad ciljne vrijednosti od 25 µg/m³ propisane, na godišnjem nivou, sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine).**
- Sadržaj **olova** u toku januara mjeseca, računato kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka, je bio značajno **ispod 0.5 µg/m³**. Rezultati analize pokazuju da je **sadržaj arsena, kadmijuma i nikla** bio **ispod ciljnih vrijednosti propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.**
- Sadržaj **benzo-a-pirena** izračunat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka u januaru mjesecu bio je **11.112 ng/m³ u odnosu na ciljnu vrijednost od 1.0ng/m³ propisanu sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine).**

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.4.MJERNA STANICA-PLJEVLJA

PODACI O STANICI-PLJEVLJA

1.Opšti podaci

1.1.	Ime stanice	Pljevlja-centar		
1.2.	Ime grada	Pljevlja		
1.3.	Nacionalni ili lokaklni broj i oznaka	MNE_VZ_01		
1.4.	Kod stanice	MNE_01_01		
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica		
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine		
1.7.	Ciljevi mjerjenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu., praćenje trenda		
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)	Nmv (m)
		6610494.51	4802077.05	773.25
1.9.	NUTS			
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	PM ₁₀ , PM _{2,5} , SO ₂ , NO, NO ₂ , NOx		
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetra		
1.12	Druge informacije			

2.Klasifikacija stanice

2.1	Tip područja	Gradsko: trajno izgrađeno područje
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	Urbana
2.3.	Dodatne informacije o stanici	

3.Mjerna oprema

3.1.	Naziv	
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda	
PM ₁₀	Automatski analizator	Analiza-apsorpcija beta zračenja
NO, NO ₂ , NOx	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija
SO ₂	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija
PM _{2,5}	Ručno sakupljanje	Gravimetrija

4.Opis uzorkovanja

4.1.	Lokacija mjernog mjesta	
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat 24 sata
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

**2.4.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA U OPŠTINI PLJEVLJA
NA LOKACIJI-CENTAR**

Tabela 25. Srednje dnevne vrijednosti PM₁₀, PM_{2.5} i sumpor dioksida

Datum	Srednje dnevne vrijednosti		
	PM₁₀($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	PM_{2.5}($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	SO₂($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
1.01	199.01		60.32
2.01	255.89		53.48
3.01	234.68		51.41
4.01	229.51		61.14
5.01	57.67		59.41
6.01	191.87		51.56
7.01	170.99		52.93
8.01	155.47		59.47
9.01	201.51		58.62
10.01	229.00	76.06	62.49
11.01	259.41	208.65	61.99
12.01	324.63	207.27	68.83
13.01	229.63	165.88	57.81
14.01	218.58	60.00	77.96
15.01	67.58	55.56	51.60
16.01	75.39	64.90	41.58
17.01	165.10	101.30	59.82
18.01	30.90	23.57	49.19
19.01	32.28	30.90	45.16
20.01	61.89	42.13	32.11
21.01	72.92	59.07	35.65
22.01	95.13	87.82	41.06
23.01	129.55	102.21	45.21
24.01	116.82	32.40	47.23
25.01	43.80	30.67	27.27
26.01	35.80	26.31	21.96
27.01	71.86	46.61	72.37
28.01	181.64	75.97	71.76
29.01	160.96	143.00	59.87
30.01	271.28	149.38	103.00
31.01	229.47	207.56	69.39
GV (SDV)	50		125
TV(SDV)	65		
GV(SGV)	40	25	
Ciljna vrijednost		25	

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 26. Statistička obrada rezultata mjerena PM₁₀ čestica

Broj 24 časovnih mjerena	31
Procenat validnih 24 časovnih mjerena	100
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	30.90
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	324.63
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	154.85
Madian 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	165.10
Broj prekoračenja 24 časovne GV	27
Broj prekoračenja 24 časovne TV	25
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Dnevna srednja vrijednost	$50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$
	<i>Granica tolerancije (za 2014.god)</i>
	$66 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
	$45 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Tabela 27. Statistička obrada rezultata mjerena PM_{2.5} čestica

Broj 24 časovnih mjerena	22
Procenat validnih 24 časovnih mjerena	70.96
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	23.57
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	208.65
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	90.78
Madian 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	70.44
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Godišnja srednja vrijednost	$25 \mu\text{g}/\text{m}^3$
	<i>Granica tolerancije</i>
	$26 \mu\text{g}/\text{m}^3$
<i>Ciljna vrijednost (zastita zdravlja)</i>	
Godišnja srednja vrijednost	$25 \mu\text{g}/\text{m}^3$

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 28. Statistička obrada rezultata mjerena sumpor dioksida

Broj časovnih mjerena	744	
Procenat validnih časovnih vremena usrednjavanja	100	
Minimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	14.71	
Maksimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	173.19	
Srednja vrijednost časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	55.37	
Median časovnih vremena usrednjavanja	50.37	
Broj 24 časovnih mjerena	31	
Procenat validnih 24 časovnih vremena usrednjavanja	100	
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	21.96	
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	103.00	
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	55.21	
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja	57.81	
Broj prekoračenja časovne GV	0	
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0	
<i>Granične vrijednosti</i>		
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>	<i>Granica tolerancije</i>
Jednočasovna srednja vrijednost	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje	nema
Dnevna srednja vrijednost	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

Tabela 29 .Statističke vrijednosti sadržaja teških metala u PM_{10} česticama

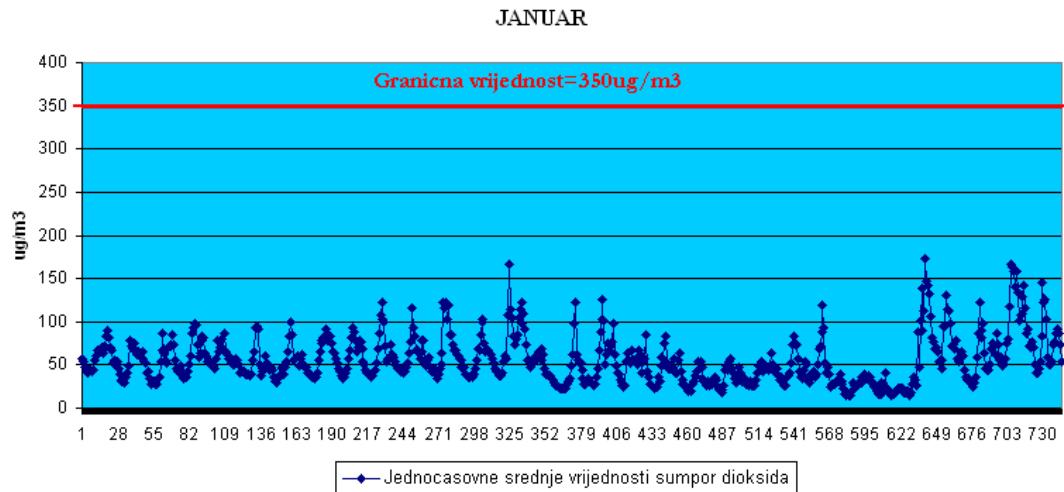
	Pb $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Cd	As ng/ m^3	Ni
	<0.015	<3	<3	3.363
GV	0.5			
Ciljna vrijednost		6	5	20

Tabela 30.Statističke vrijednosti sadržaja benzo (a) pirena, relevantnih predstavnika PAH-s (markera benzo (a) pirena) i ukupnih PAH-s u PM_{10} česticama

	BaP	Markeri BaP ng/ m^3	PAH
	8.400	24.913	63.166
Ciljna vrijednost	1		

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.4.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI PLJEVLJA

Slika 6.Srednje dnevne vrijednosti sumpor dioksida uporedno sa GV

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

**2.4.3.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA MJEERNOJ STANICI
PLJEVLJA**

- Sve izmjerene jednočasovne vrijednosti sumpor dioksida posmatrane u odnosu na granične vrijednosti su tokom januara mjeseca bile ispod propisanih graničnih vrijednost od $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- Sve srednje dnevne vrijednosti sumpor dioksida u mjesecu januaru su bile ispod propisane granične vrijednosti od $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Validnih mjerena PM₁₀ u januaru na ovoj lokaciji je bilo 31 dan. Dvadeset sedam dana srednje dnevne vrijednosti PM₁₀ su bile iznad propisane granične vrijednosti ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$), a dvadeset pet dana izmjerene vrijednosti su bile iznad tolerantne vrijednosti.
- Validnih mjerena PM_{2.5} u januaru mjesecu na ovoj lokaciji je bilo 22 dana. Dvadeset jedan dan srednje dnevne vrijednosti PM_{2.5} čestica su bile iznad ciljne vrijednosti od $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ propisane, na godišnjem nivou, sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine).
- Sedmični zbirni uzorci PM₁₀ su analizirani na sadržaj teških metala, benzo(a)pirena, polutanata za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou i drugih relevantnih policikličnih aromatičnih ugljovodonika: benzo (a) antracena, benzo (b) fluoroantena, benzo (j) fluoroantena, benzo (k) fluoroantena, ideno (a,2,3-cd) pirena i dibenzo (a,h) antracena i ostalih PAH-ova za koje nijesu propisani standardi kvaliteta vazduha već samo mjere kontrole
- Sadržaj olova, kao srednja vrijednost sedmičnih uzoraka, tokom januara mjeseca, računato kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka, je bio značajno ispod 0.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Rezultati analize pokazuju da je sadržaj arsena, kadmijuma i nikla bio ispod ciljnih vrijednosti propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.
- Sadržaj benzo-a-pirena, kao srednja vrijednost sedmičnih uzoraka tokom januara mjesecu bio je $8.400 \text{ ng}/\text{m}^3$ u odnosu na ciljnu vrijednost od $1.0 \text{ ng}/\text{m}^3$ propisane sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine).

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.5.MJERNA STANICA-TIVAT

PODACI O STANICI-TIVAT

1.Opšti podaci

1.1.	Ime stanice	Tivat		
1.2.	Ime grada	Tivat		
1.3.	Nacionalni ili lokaklni broj i oznaka	MNE_VZ_10		
1.4.	Kod stanice	MNE_03_02		
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitanja Podgorica		
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine		
1.7.	Ciljevi mjerena	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu., praćenje trenda		
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)	Nmv (m)
		6557638.85	4698672.85	3.5
1.9.	NUTS			
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	PM _{2.5}		
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetra		
1.12	Druge informacije			

2.Klasifikacija stanice

2.1	Tip područja	Gradsko:trajno izgrađeno područje
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	Urbana
2.3.	Dodatne informacije o stanici	

3.Mjerna oprema

3.1.	Naziv	
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda	
PM _{2.5}	Ručno sakupljanje	Gravimetrija

4.Opis uzorkovanja

4.1.	Lokacija mjernog mjesta	
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat , 24 sata
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

**2.5.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI
TIVAT**

Tabela 31. Srednje dnevne vrijednosti

<i>Datum</i>	<i>Srednje dnevne vrijednosti PM_{2.5}(µg/m³)</i>
1.01	
2.01	
3.01	
4.01	
5.01	
6.01	
7.01	
8.01	
9.01	34.32
10.01	42.97
11.01	41.11
12.01	55.82
13.01	42.80
14.01	32.84
15.01	19.86
16.01	28.74
17.01	18.51
18.01	7.24
19.01	7.79
20.01	19.32
21.01	11.01
22.01	18.83
23.01	4.98
24.01	21.69
25.01	15.52
26.01	6.13
27.01	6.35
28.01	8.33
29.01	9.62
30.01	15.33
31.01	12.41
GV (SGV)	25
Ciljna vrijednost	25

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 32. Statistička obrada rezultata mjerenja PM_{2,5} čestica

Broj 24 časovnih mjerena	23
Procenat validnih 24 časovnih mjerena	74.19
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.98
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	55.82
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	20.94
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	18.51
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Godišnja srednja vrijednost	25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
<i>Ciljna vrijednost (zastita zdravlja)</i>	
Godišnja srednja vrijednost	25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

**2.5.2.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI
TIVAT**

- Validnih mjerena PM_{2,5} u januaru mjesecu na ovoj lokaciji je bilo 23 dana. Sedam dana srednja dnevna vrijednost PM_{2,5} čestica bila je iznad ciljne vrijednosti od 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ propisane, na godišnjem nivou, sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine).

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.6.MJERNA STANICA-GOLUBOVCI

PODACI O STANICI-GOLUBOVCI

1.Opšti podaci

1.1.	Ime stanice	Golubovci		
1.2.	Ime grada	Podgorica		
1.3.	Nacionalni ili lokaklni broj i oznaka	MNE_VZ_05		
1.4.	Kod stanice	MNE_02_05		
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitanja Podgorica		
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore		
1.7.	Ciljevi mjerena	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu., praćenje trenda		
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m)	G.širina (m)	Nmv (m)
		6601947.52	4688794.08	13
1.9.	NUTS			
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	SO ₂ ,O ₃ ,NO,NO ₂ ,NOx		
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetra		
1.12	Druge informacije			

2.Klasifikacija stanice

2.1	Tip područja	Ruralno
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	SB
2.3.	Dodatne informacije o stanici	

3.Mjerna oprema

3.1.	Naziv	
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda	
SO ₂	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija
O ₃	Automatski analizator	Analiza- UV fluorescencija
NO, NO ₂ , NOx	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija

4.Opis uzorkovanja

4.1.	Lokacija mjernog mjesta	
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat , 24 sata
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

**2.6.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI-
GOLUBOVCI**

Tabela 33.Srednje dnevne i max.8h srednje dnevne vrijednosti

<i>Datum</i>	<i>Srednje dnevne vrijednosti</i> <i>SO₂</i> ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	<i>Max.8h sr.vrijednosti</i> <i>Ozon</i> ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
1.01	10.46	38.58
2.01	9.60	26.51
3.01	11.72	44.48
4.01	7.48	43.65
5.01	7.97	
6.01	7.87	
7.01	7.48	
8.01	7.08	
9.01	6.46	
10.01	8.15	
11.01	7.66	
12.01	7.58	
13.01		
14.01		
15.01		
16.01	7.28	
17.01	10.84	
18.01	8.96	
19.01	7.69	
20.01	7.14	
21.01	6.94	
22.01	6.70	
23.01	7.80	
24.01	7.29	
25.01	18.23	
26.01	12.85	
27.01	12.69	
28.01		
29.01		
30.01		
31.01	10.14	
<i>GV (SDV)</i>	125	
<i>Ciljna vr.</i>		120

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 34. Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj časovnih mjerena	633
Procenat validnih časovnih vremena usrednjavanja	85.08
Minimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4.30
Maksimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	49.59
Srednja vrijednost časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	8.88
Median časovnih vremena usrednjavanja	7.51
Broj 24 časovnih mjerena	28
Procenat validnih 24 časovnih vremena usrednjavanja	90.32
Minimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	6.46
Maksimalna 24 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	18.23
Srednja vrijednost 24 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	8.96
Median 24 časovnih vremena usrednjavanja	7.80
Broj prekoračenja časovne GV	0
Broj prekoračenja 24 časovne GV	0
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Jednočasovna srednja vrijednost	$350 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje
Dnevna srednja vrijednost	$125 \mu\text{g}/\text{m}^3$
<i>Granica tolerancije</i>	
	nema
	nema

Tabela 35. Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj časovnih mjerena	633
Procenat validnih časovnih vremena usrednjavanja	85.08
Minimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	0.17
Maksimalna časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	75.30
Srednja vrijednost časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	12.05
Median časovnih vremena usrednjavanja	4.54
Broj prekoračenja časovne GV	0
<i>Granične vrijednosti</i>	
<i>Period usrednjavanja</i>	<i>Granična vrijednost</i>
Jednočasovna srednja vrijednost	$200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$
<i>Granica tolerancije</i>	
	nema
	nema

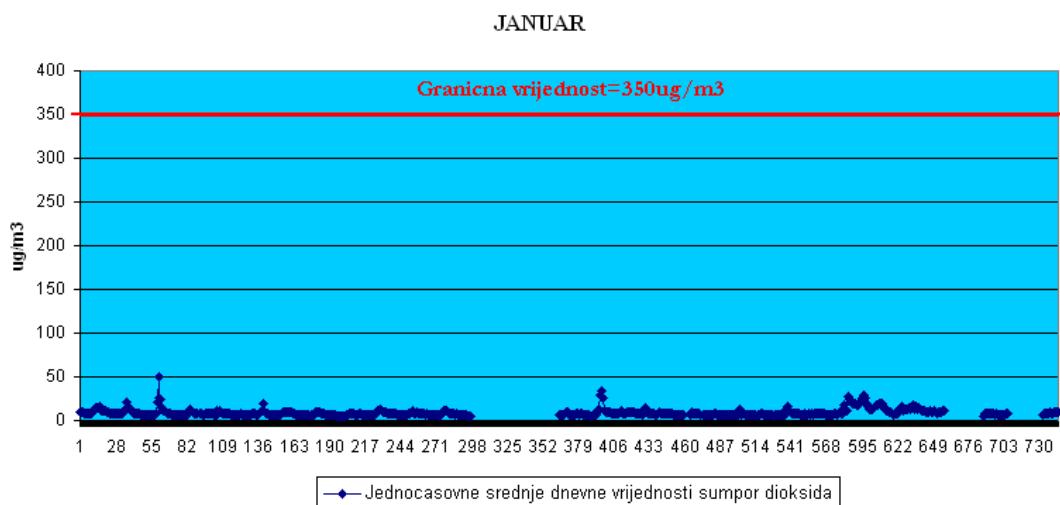
D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 36. Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

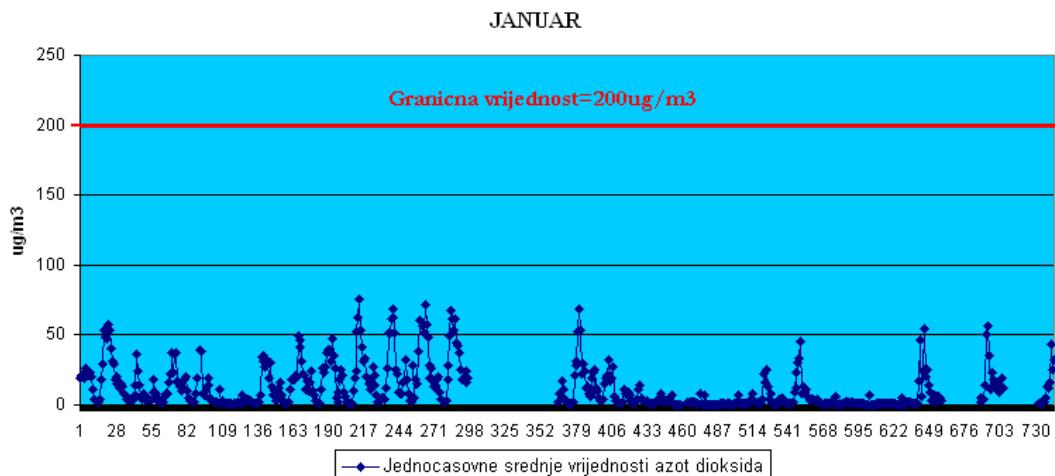
Broj 8 časovnih mjerena	4
Procenat validnih 8 časovnih mjerena	12.90
Minimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	26.51
Maksimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	44.48
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	38.31
Median 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	41.12
Broj prekoračenja 8 časovne max.srednje dnevne vrijednosti	0
<i>Ciljna vrijednost</i>	
Period usrednjavanja	<i>Ciljna vrijednost</i>
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
	Granica tolerancije
	nema

2.6.2 GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA MJERNOJ STANICI GOLUBOVCI

Slika 7. Srednje časovne vrijednosti sumpor dioksida uporedno sa GV

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Slika 8.Srednje časovne vrijednosti sumpor dioksida uporedno sa GV

2.6.3.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI GOLUBOVCI

- Sve izmjerene vrijednosti sumpor dioksida posmatrane u odnosu na granične vrijednosti (jednočasovne srednje vrijednosti i dnevne srednje vrijednosti) su tokom mjeseca januara bile ispod propisanih graničnih vrijednost od $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ odnosno $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$.*
- Sve jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida su bile ispod propisanih graničnih vrijednosti ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$) na ovoj lokaciji u toku januara mjeseca.*
- Sve maximalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona u mjesecu januaru su bile ispod propisane ciljne vrijednosti.*

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

2.7.MJERNA STANICA-GRADINA

PODACI O STANICI-GRADINA

1.Opšti podaci

1.1.	Ime stanice	Gradina
1.2.	Ime grada	Pljevlja
1.3.	Nacionalni ili lokalni broj i oznaka	MNE_VZ_04
1.4.	Kod stanice	MNE_01_02
1.5.	Naziv stručne institucije koja odgovara za stanicu	D.O.O Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica
1.6.	Tijelo ili programi kojima se dostavljaju podaci	Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore
1.7.	Ciljevi mjerjenja	Procjena uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu, praćenje trenda
1.8.	Geografske koordinate	G.dužina (m) G.širina (m) Nmv (m) 6604352.00 4792911.00 1094
1.9.	NUTS	
1.10.	Zagađujuće materije koje se mjere	SO ₂ , NO, NO ₂ , NOx, O ₃
1.11.	Meteorološki podaci	Temperatura, relativna vlažnost, pritisak, smjer i brzina vjetra
1.12	Druge informacije	

2.Klasifikacija stanice

2.1	Tip područja	Ruralno
2.2.	Tip stanice u odnosu na izvor emisije	SB
2.3.	Dodatne informacije o stanici	

3.Mjerna oprema

3.1.	Naziv	
3.2.	Analitička metoda ili mjerna metoda	
SO ₂	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija
NO, NO ₂ , NOx	Automatski analizator	Analiza-hemiluminiscencija
O ₃	Automatski analizator	Analiza-UV fluorescencija

4.Opis uzorkovanja

4.1.	Lokacija mjernog mjesta	
4.2.	Visina mjesta uzorkovanja	3m
4.3.	Učestalost integrisanja podataka	1 sat , 24 sata
4.4.	Vrijeme uzorkovanja	Kontinuirano

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

**2.7.1 TABELARNI PRIKAZ REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI-
GRADINA**

Tabela 37.Max.8h srednje dnevne vrijednosti

Datum	Max.8h sr.vrijednosti
	Ozon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
1.01	
2.01	
3.01	
4.01	
5.01	
6.01	
7.01	
8.01	
9.01	
10.01	
11.01	
12.01	
13.01	67.75
14.01	89.08
15.01	88.37
16.01	87.43
17.01	92.86
18.01	102.70
19.01	96.32
20.01	98.98
21.01	100.68
22.01	69.14
23.01	93.32
24.01	98.34
25.01	
26.01	
27.01	
28.01	
29.01	
30.01	
31.01	
Ciljna vr.	120

D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA

Izvještaj o praćenju kvaliteta vazduha na teritoriji Crne Gore u januaru 2014.god.

Tabela 38.Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

Broj 8 časovnih mjerena	12
Procenat validnih 8 časovnih mjerena	38.70
Minimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	67.75
Maksimalna 8 časovna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	102.70
Srednja vrijednost 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	90.41
Madian 8 časovnih vremena usrednjavanja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	93.09
Broj prekoračenja 8 časovne	0
<i>Ciljna vrijednost</i>	
Period usrednjavanja	<i>Ciljna vrijednost</i>
<i>Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost</i>	<i>120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$</i>
	<i>Granica tolerancije</i>
	<i>nema</i>

**2.7.2.KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI
GRADINA**

- Sve maximalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona u mjesecu januaru su bile ispod propisane ciljne vrijednosti.

Šef odsjeka za neorgansku analitiku

Mr.sci.Dejan Jančić, dipl.hem

Šef odsjeka za organsku analitiku
mjerenja

Vladimir Živković,dipl.inž.tehn.

Obrađivač

Radomir Žujović, dipl.hem

Lica odgovorna za izvođenje

Predrag Novosel
Siniša Popović
Ivan Đurović
Petar Galičić